

Deklaracija 25. godišnje konferencije nagrade Saharov koju dodjeljuje Mreža dobitnika nagrade Saharov

L-D srijeda: Shirin Ebadi (predstavlja N. Sotoudeha), Xanana Gusmao, Wei Jinsheng, Taslima Nasreen, predsjednik EP-a Martin Schulz, Malala Yousafzai, bivši predsjednik EP-a Lord Plumb, Vildana Selimbegović u ime novina Oslobođenje, Leyla Zana, Salima Ghezali, Fernando Savater u ime organizacije Basta Ya, Dom Zacarias Kamwenho.

L-D straga: Nurit Peled, Guillermo Farinas, Alexander Milinkievich, Christophe Deloire u ime Reportera bez granica (RSF), Rosa Maria Paya (predstavlja Oswaldaldu Payau), Berta Soler u ime Dama u bijelom (Damas de Blanco), Hauwa Ibrahim, Salih Osman, Ahmed El Senussi i Karim Lahidji (predstavlja J. Panahia).

20. novembar 2013., Strasbourg

A. Uzimajući u obzir osnivačku deklaraciju Mreže dobitnika nagrade Saharov iz 2008. u kojoj se navodi da „prepoznavanjem posebne uloge dobitnika nagrade Saharov kao ambasadora slobode mišljenja, mi, dolje potpisani, složili smo se da pojačamo zajedničke napore kao podršku zaštitnicima ljudskih prava širom svijeta, kroz zajedničko djelovanje dobitnika nagrade Saharov u saradnji sa i pod okriljem Europskog parlamenta”;

B. Budući da su se države članice Europske unije u zaključcima Vijeća o ljudskim pravima i demokraciji od 25. juna 2012. obavezale na rad s partnerima u okviru multilateralnih foruma i međunarodnim organizacijama aktivnim u oblasti ljudskih prava i demokracije; budući da je Vijeće Europske unije naglasilo značaj specijalnog predstavnika EU-a (EUSR) za ljudska prava u pogledu

poboljšanja učinkovitosti i vidljivosti politike ljudskih prava EU-a i obavezalo se da će blisko saradivati s Europskim parlamentom i Europskom komisijom te u duhu istinskog partnerstva s civilnim društvom;

C. Budući da je Europski parlament, u svojoj rezoluciji od 13. decembra 2012. o pregledu strategije EU-a o ljudskim pravima, istakao potrebu da druge institucije EU-a bolje iskoriste potencijal Mreže dobitnika nagrade Saharov Europskog parlamenta, dao preporuku prema kojoj delegacije EP-a, koje kreću u misiju u zemlju u kojoj je situacija po pitanju ljudskih prava zabrinjavajuća, trebaju imati članove sa specifičnim zadatkom pokretanja pitanja ljudskih prava, i izrazio mišljenje da svaka stalna delegacija parlamenta i svaki relevantni odbor trebaju imati člana sa specifičnim zadatkom nadziranja portfolija ljudskih prava u regiji, zemlji ili određenom tematskom području te da u tu svrhu imenovana lica trebaju redovno podnositi izvještaje Pododboru za ljudska prava parlamenta;

UPOZORENJA, KAMPANJE I AKTIVNOSTI PODRŠKE

1. Mreža dobitnika nagrade Saharov nastojat će identificirati pitanja ljudskih prava na kojima laureati mogu raditi zajedno te u saradnji s Europskom unijom i civilnim društvom u korist ljudskih prava širom svijeta, posvećujući posebnu pažnju političkoj situaciji laureata nagrade Saharov; članovi Mreže obavezuju se da će djelovati, pojedinačno ili zajedno, kao globalni sistem upozorenja na povrede ljudskih prava i da će se zauzimati za poštivanje univerzalnih ljudskih prava putem zajedničkih i individualnih aktivnosti, uključujući učešće na manifestacijama o ljudskim pravima, pokretanje žalbi, davanje izjava i donošenje deklaracija te promociju njihovog sadržaja u svojim zemljama i poljima djelovanja;

2. Članovi Mreže mogu zajedno ili individualno, simbolično usvojiti zaštitnike ljudskih prava kako bi međunarodnu pažnju usmjerili na njihovu borbu i situaciju u kojoj se nalaze, i na taj način im pomogli da se zaštite od represije, proizvoljnog hapšenja, torture, pogubljenja po kratkom postupku ili smrtne kazne; Mreža dobitnika nagrade Saharov obavezuje se na pružanje podrške laureatima i drugim zaštitnicima ljudskih prava koji se nalaze u zatočeništvu ili kojima se sudi zbog njihovih aktivnosti na polju ljudskih prava, zajedno ili individualno, skretanjem pažnje međunarodne javnosti na njihov položaj, i, gdje je to moguće, svojim prisustvovanjem u sudnici kako bi im pomogli da se zaštite od proizvoljne osude i hapšenja;

3. Mreža dobitnika nagrade Saharov osuđuje nekažnjavanje i posvećuje se odbrani prava na zaštitu od maltretiranja i drugih oblika aktivnosti koje potiču države neprijateljski raspoložene prema pojedincima ili grupama; Mreža dobitnika nagrade Saharov obavezuje se da će djelovati protiv mehanizama nekažnjavanja koji štite državne organe i pojedince u državnim strukturama koje vrše genocid ili čine druga djela koja krše konvencije UN-a o ljudskim pravima te djela protiv čovječnosti, torturu, prebijanja i proizvoljna hapšenja, kao samo neke od brojnih primjera kršenja ljudskih prava; Mreža poziva međunarodna tijela da vode registar nekažnjenih djela kao što su to činile brojne jurisdikcije u poslijeratnom periodu;

4. Mreža dobitnika nagrade Saharov razmotrit će pokretanje inicijative za osnivanje utočišta za zaštitnike ljudskih prava, dobitnike nagrade Saharov, koje bi osiguralo privremeno sklonište za laureate nagrade Saharov i druge zaštitnike ljudskih prava te članove njihovih porodica ugrožene u njihovim vlastitim zemljama, u saradnji s organizacijama civilnog društva; članovi Mreže obavezuju se da će ukazati na istinske zaštitnike ljudskih prava kojima je zaista potrebno sklonište ili mjesto za predah u njihovoj borbi; članovi Mreže mogu potpisati pismo podrške zaštitnicima ljudskih prava koji traže vizu za utočište;

SARADNJA I DOBRA PRAKSA S INSTITUCIJAMA EU-a

5. Laureati nagrade Saharov obavezuju se da će redovno informirati Europski parlament, naročito Odbor za vanjske poslove (AFET) i Pododbor za ljudska prava (DROI), i ključne tačke za ljudska prava u delegacijama EU-a te da će pravovremeno upozoravati na važne razvoje događaja u pogledu pitanja ljudskih prava u svojim zemljama i poljima djelovanja; Laureati se obavezuju da će u svojim zemljama poticati kontakte između EU-a i civilnog društva; međunarodne organizacije civilnog društva također mogu poslužiti kao oslonac u pružanju praktične podrške i zaštite laureatima i civilnom društvu u njihovim zemljama;

6. Mreža dobitnika nagrade Saharov obavezuje se da će izborne posmatračke misije EU-a informirati o važnim pitanjima ljudskih prava, u cilju jačanja procesa demokratizacije i ljudskih prava;

7. Laureati nagrade Saharov obavezuju se da će se sastajati i razmatrati pitanja ljudskih prava od zajedničkog interesa, prilikom odlaska parlamentarnih delegacija u zemlje trećeg svijeta te prilikom posjete laureata nagrade Saharov Europskom parlamentu;

8. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva EU da pruži suštinsku diplomatsku podršku njenim članovima kroz Europsku službu za vanjsko djelovanje i predstavništva država članica, a naročito u pogledu zaštite laureata nagrade Saharov i ugroženih zaštitnika ljudskih prava;

9. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva EU da se otvoreno oglasi prilikom suočavanja sa slučajevima učestalog kršenja ljudskih prava kako bi njenu poruku čule i vlade koje krše ljudska prava i njihovi građani;

10. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva ministre vanjskih poslova EU-a i vlade da održavaju javne debate i manifestacije o ljudskim pravima uz učešće članova Mreže dobitnika nagrade Saharov; Odbor za vanjske poslove (AFET) i Pododbor za ljudska prava (DROI) podizat će svijest o radu Mreže dobitnika nagrade Saharov među partnerskim komitetima u nacionalnim parlamentima EU-a;

11. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva nacionalne parlamente država članica EU-a da upotrijebe moć svog utjecaja na bilateralnom i multilateralnom nivou, u okviru međuparlamentarnih odnosa i međuparlamentarnih foruma, kako bi potakli svoje kolege da se uključe i daju doprinos zaštiti ljudskih prava i ljudskog dostojanstva u svojim zemljama;

12. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva na razmatranje osnivanja ad hoc odbora, koji bi činili laureati nagrade Saharov i članovi Europskog parlamenta, koji bi u saradnji s institucijama EU-a organizirao posjete zemljama u kojima je situacija po pitanju ljudskih prava ugrožena, radi provođenja istrage o kršenju ljudskih prava i građanskih sloboda na tom području, putem sastanaka sa žrtvama, zaštitnicima ljudskih prava, nevladinim organizacijama i grupama civilnog društva u datoj zemlji ili regiji;

OBRAZOVANJE I GLOBALNA SVIJEŠT O STANDARDIMA LJUDSKIH PRAVA

13. Članovi Mreže dobitnika nagrade Saharov, zajednički i individualno, obećavaju svoju podršku međunarodnim kampanjama za ljudska prava, u saradnji s međunarodnim organizacijama za ljudska prava i grupama civilnog društva, u vidu javnog istupanja protiv kršenja ljudskih prava, na

međunarodnim, regionalnim i lokalnim forumima, u medijima te na akademskim, kulturnim i drugim relevantnim forumima;

14. Mreža dobitnika nagrade Saharov obavezuje se da će obezbijediti stipendiju nagrade Saharov za oblast ljudskih prava kako bi u vlastitoj zemlji osnažili svijest o međunarodnim standardima ljudskih prava te uključivanje ovih standarda u domaće zakonodavstvo; članovi Mreže nastojat će preporučiti kandidate koji mogu unaprijediti ljudska prava širom svijeta; članovi se obavezuju da će svojom stručnošću i iskustvom dati doprinos programu stipendije; Europski parlament će razmotriti mogućnost pružanja obuke zaštitnicima ljudskih prava kako bi povećao njihov nivo znanja o međunarodnim pitanjima i standardima ljudskih prava;

15. Članovi Mreže dobitnika nagrade Saharov, zajedno i individualno, obavezuju se da će svojim glasom podržati međunarodnu kampanju za borbu protiv nasilja nad djecom i promoviranje obrazovanja djece, kako bi širom svijeta i regije podigli svijest o pravima djece, kroz učešće u internet kampanjama i manifestacijama, u vidu izjava i posjeta područjima u kojima djeca žive u teškim uvjetima;

ŽALBE

16. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva vlasti u Iranu da u potpunosti pomiluju dobitnike nagrade Saharov, Nasrin Sotoudeh, osuđenu zbog pravnog zastupanja političkih zatvorenika, i Jafara Panahia, osuđenog zbog praktikovanja slobode govora i udruživanja, i poziva da se oslobode svih optužbi te da im se ukine zabrana putovanja;

17. Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva kineske vlasti da okončaju učestale zabrane nametnute Huu Jiau, laureatu nagrade Saharov, i da mu se omogući sloboda izražavanja i udruživanja, kao i sloboda putovanja u inostranstvo, i da obustave proizvoljna kućna pritvaranja te da mu se pruži zaštita od prebijanja; Mreža dobitnika nagrade Saharov poziva kineske vlasti da zaštitnicima ljudskih prava i političkim disidentima omoguće da se slobodno izražavaju, bez straha od odmazde, i poziva da se oslobode svi uhapšeni zaštitnici ljudskih prava;

18. Mreža dobitnika nagrade Saharov izražava veliku zabrinutost i solidarnost s narodom Sirije i Razan Zaitounehom, laureatkinjom nagrade Saharov, koja se još uvijek nalazi u Damasku gdje proživljava tragičan i dugotrajan rat; poziva sirijske vlasti da obustave vojne akcije protiv civila i poštuju ljudska prava i dostojanstvo te apeliraju na međunarodnu zajednicu da omogući humanitarnu i medicinsku pomoć Sirijcima unutar i izvan Sirije;

19. Mreža dobitnika nagrade Saharov osuđuje svaki čin usmjeren protiv drugih laureata nagrade Saharov, koji se može okarakterisati kao kršenje ljudskih prava, slobode mišljenja, slobode izražavanja i građanskih prava, a naročito hapšenja, prebijanja i zabrane u pogledu slobode udruživanja; Mreža poziva na oslobađanje političkih zatvorenika i zatvorenika savjesti na Kubi i širom svijeta, uključujući Soniu Garro, Damu u bijelom, laureatkinju nagrade Saharov, i poziva da se istraži smrt laureata nagrade Saharov za 2002., Oswalda Payáe;

20. Mreža dobitnika nagrade Saharov pozdravlja tekuće mirovne pregovore između Vlade Turske i zatvorenog kurdsog lidera Abdullaha Ocalana, u cilju pronalaženja dugotrajnog rješenja za sukob s Kurdima star decenijama;

21. Mreža dobitnika nagrade Saharov obavezuje se da će se sastajati najmanje jednom tokom mandatnog perioda parlamenta i da će graditi jače veze među svojim članovima, kako bi dodatno ojačala svoju snažnu posvećenost pružanju podrške univerzalnim ljudskim pravima i ljudskom dostojanstvu.